

Familie VAN IERSEL – ROODKLIF

De kleermaker

Martien van Iersel

“Kleren maken de man, maar de man maakt de kleren”, zei de kleermaker

Kees van Iersel was kleermaker in zijn woning aan de Kreitenmolenstraat 108.

Beroepskeuze

Twee jaar oud werd Kees van Iersel getroffen door polio waardoor hij in het ziekenhuis te Utrecht belandde. Gelukkig herstelde hij voldoende om met zijn jonge leventje verder te kunnen gaan. Wel hield hij hieraan een niet goed functionerend been over, wat hem later parten speelde bij zijn beroepskeuze. Op z'n elfde ging hij (moest hij) van school af. Zijn grootste wens was door te leren om later onderwijzer te kunnen worden. Maar zijn voogd stak hier een stokje voor. Iemand die mank liep kon toch niet voor de klas gaan staan, hij zou immers uitgescholden worden voor manke meester. Nee, kleermaker was beter, dan kon hij immers op de kleermakerstafel zittend werk doen.

Kees kon in de leer bij kleermaker Van Engelant te Tilburg. Hij reisde iedere dag met de trein. Later ging Kees zich in het kleermakersvak bekwamen in Veghel bij de firma W. Vilé in *het pikstraatje*, zo genoemd naar de vele kleermakers die er in de Marktstraat woonde. Hier leerde hij vooral knoopsgaten maken in de vele priestertogen die hier gemaakt werden.

Eigen zaak

Rond 1930 begon hij voor zichzelf en huurde daarvoor een kamer in het herenhuis van Willem Bertens aan de Kreitenmolenstraat 74. Neef Sjef, zoon van broer Piet, heeft goede herinneringen aan deze tijd. Het gezin van Piet van Iersel woonde tijdelijk in bij Willem Pennings en tante Lien. Neef Sjef ging na schooltijd vaak naar de kleermakerij van zijn ome Kees. Daar was het immers altijd lekker warm. Hij vertelt dat oom Kees na de oorlog ook vaak Canadese soldaten als klant had, onder andere van het British Columbia Regiment (Shermantanks) en de Royal Engineers. De Canadezen lieten hun battledress – dat was hun uitgaanstenuue – tailleren voor zover dit mogelijk was. Ze deden dit om er goed uit te zien als ze een avondje gingen stappen. Ook kwamen ze met twee leren vesten zonder mouwen. Hiervan moest dan één leren jack gemaakt worden. De Canadezen betaalden soms in natura, bijvoorbeeld met een blikje sigaretten van 50 stuks.

In de jaren hierna had Kees van Iersel zijn bedrijf gevestigd aan de Slimstraat 14. Het bedrijf groeide goed en hij had zelfs personeel in dienst. In 1950 vertrok hij met zijn gezin, hij was inmiddels getrouwd met Anna Scholtze, naar Kreitenmolenstraat 108. Daar werd de voorkamer ingericht als winkel. De kleermakerij was een apart gebouwtje achter het huis.

“Je kunt wel zien dat je niet naar een boerenkleermaker bent geweest”

Vakmanschap en kwaliteit stonden bij Kees van Iersel hoog in het vaandel. Hij kon een kostuum maken voor een man met twee bulten en ongelijke beenlengte, maar dan zo dat de pasvorm op z'n best was. Hij maakte ook kostuums voor zijn neef in Den Bosch, waarop de Bossche elite zei: *“Je kunt nu wel zien dat je niet naar een boerenkleermaker bent geweest. Nu heb je eindelijk een goed passend kostuum”*.

Vader maakte voor mij een pak, ik zal zo 16 tot 18 jaar geweest zijn. De echtgenote van een andere kleermaker hield mijn moeder aan om te zeggen *“wat heeft jullieën Martien toch een mooi pak aan”*.

De slogan van Kees van Iersel was: “Kleren maken de man, maar de man maakt de kleren”.

Dit was te zien op de Tentoonstelling Udenhoutse Middenstand (TUM), waar hij een prachtige stand had.

Kees deed zijn stoffeninkoop bij Lakenhandel Rikken te Amsterdam. Hij had thuis een boek met stalen, zodat klanten konden kiezen. Hij bestelde de stoffen doorgaans per post, maar een enkele keer reisde hij naar Amsterdam. De fournituren zoals knopen, band, voering en garen kocht hij in bij de firma Maussen aan de Sint-Annastraat te Nijmegen. Die leverancier kwam in Udenhout aan huis en bestelde goederen werden bezorgd met Van Gend & Loos.

Kees had een vaste klantenkring. Uit de boekhouding blijkt dat hij zo'n honderd vaste klanten moet hebben gehad, waaronder gegoede burgers uit het dorp. Zo had hij ook pastoor Prinsen als klant, vooral voor herstelwerkzaamheden aan bijvoorbeeld een kapotte toog. De omzetsnelheid in de kleermakerij was in die tijd erg laag. Hij had eens een mantel gemaakt voor een mevrouw uit de Molenhoefstraat. Die mevrouw droeg de mantel dertig jaar later nog, omdat ze die alleen gebruikte om ermee naar de kerk te gaan.

Altijd hard werken

Kleermaker zijn was hard werken, vooral in de tijd voor Pasen. Iedereen wilde er op z'n paasbest bijlopen. Veel klanten dus en veel werk. Kees wilde eerlijk zakendoen en zijn klanten goed behandelen. Zo kwam er eens iemand om een nieuw pak voor Pasen. Kees zei dat hij echt geen tijd meer had, waarop de boze klant zei naar een andere kleermaker te gaan. Met Pasen had de klant in de kerk toch nog zijn oude pak aan. In de drukste tijd werkte hij wel eens van donderdagmorgen tot zaterdag 12 uur in de nacht aan één stuk door. Alleen na het eten even in de luie stoel zitten.

Kees van Iersel werkte niet in de zogeheten kleermakerszit, op een tafel gezeten en met de benen over elkaar. Hij zat wel op tafel, maar met de benen van tafel af. Vaker zat hij gewoon op een stoel naast de tafel.

Een klant, ook een middenstander, kwam op zondagmiddag een pak passen, juist bij het middageten. Dat middageten was toch wel een hoogtepunt van de week, lekker samen en gezellig eten. Vader mopperde toen zo op de klant dat ik, misschien 5 jaar oud, onder de tafel kroop. Na het avondeten was er ook altijd even tijd voor de kinderen, de rest was werken. Ook bij een overlijden was er topdrukte, alle familieleden moesten immers in het zwart, of nieuw of vermaakt. Het trouwjacquet van 20 jaar geleden paste immers niet meer.

Als een kostuum in de pas was, kwam de klant thuis passen of Kees fietste naar de klant toe, klanten op meer dan 25 km afstand was geen uitzondering, dus zo maar even 50 km op en neer.

Stoppen

Kees van Iersel moest helaas om gezondheidsredenen in 1954 stoppen. Een aangeboren hartafwijking maakte het werken onmogelijk en de zaak moest worden gesloten. Eerst nog wel wat werken voor de beste klanten, daarna alleen nog voor de familie, en tenslotte alleen nog voor zijn kinderen. Zijn laatste werkstuk was voor zijn kleinzonen Joost en Maarten.

Een opmerking van een Udenhoutse middenstander heeft hem veel pijn gedaan. Hij werd namelijk afgeschreven als een afgedankte middenstander, behoorde niet meer tot deze kring en ontving dus ook geen uitnodigingen meer voor middenstandsvergaderingen of andere activiteiten.

De familienaam Van Iersel

Van Iersel verwijst naar een herkomst van de plaats Eersel. Al vroeg in de ontginning van Udenhout en Biezenmortel ten tijde van het hertogdom Brabant komt de naam Van Eersel lokaal voor.

Bij de volkstelling van 1947 waren er in Nederland 1821 dragers van de familienaam van Iersel, waarvan 1530 in Brabant. Helvoirt spande de kroon met 106 inwoners met die naam, 1 op de 25 inwoners van de gemeente. Udenhout stond op de vijfde plaats met 55 naamdragers. In 2007 waren er in heel Nederland 2.737 personen met de achternaam Van Iersel.

De in dit hoofdstuk beschreven familietak sluit aan op de grote familie Van Iersel, die te vinden is in het boek "De familie Van Iersel in Udenhout en omgeving" door Harrie van Iersel. De namen van de hier beschreven familietak komen niet in het boek voor, maar er is wel aansluiting gevonden. Deze tak van de familie Van Iersel heeft ook enkele generaties in Tilburg vertoefd en bewoog zich daar in de weverskringen.

De stamhuizen

Boerderij op 't Endeke

Peter van Iersel, zoon van Johannes van Iersel en Johanna Maria de Bekker is geboren in *Huijclom* (Heukelom) gemeente Berkel-Enschot op 5 oktober 1826 en overleden in Udenhout op 30 januari 1873. Hij trouwt in de gemeente Berkel-Enschot op 30 mei 1862 met Hendrina van Tilburg, geboren in Heukelom op 5 oktober 1826 en overleden in Udenhout op 20 januari 1888. Uit de bevolkingsregisters is op te maken dat Peter bij diverse boeren in dienst was om zich te bekwamen in de boerenstiel. Hij werkt onder andere in Enschoot op het Baaneind bij Jacobus van Rijswijk als werkbode (knecht) en later is hij in dienst als knecht bij Willemijn Coolen, weduwe van Jan Denissen, aan de Zandstraat te Enschoot. Na zijn huwelijk woont Peter samen met zijn vrouw Hendrina op 't Heuveltje, nummer 23, te Berkel. Het echtpaar gaat op 18 april 1864 naar het Endeke aan de Groenstraat te Udenhout waar zij een boerderij pachten, adres Groenstraat 131. Hier worden hun vier kinderen geboren: Johanna (Han), Josephus (Sjef), Martinus (Tinus) en Gerardus (Gerrit). Peter is jong overleden, slechts 46 jaar oud. Zo heeft hij maar een goede acht jaar op zijn pachtboerderij kunnen werken.

Zijn zoon Sjef was als oudste zoon van het gezin nog erg jong om het boerenwerk te kunnen doen, maar het moest, en hij kon hierdoor de school niet afmaken. Het boeren van moeder Hendrina en Sjef duurde niet lang, want moeder had 'n broer die al haar geld leende. Ze heeft er nooit een cent van teruggezien. Het gevolg hiervan was dat Sjef boerenarbeider werd. Uit overlevering is bekend dat Sjef aanvankelijk bij Heijmans is gaan werken. Hierna werkte Sjef van Iersel van 28 maart 1892 tot 10 mei 1897 als dienstbode te Berkel-Enschot – alle ingeschrevenen op dit adres stonden genoteerd als dienstbode – maar hij zal wel boerenknecht geweest zijn. Ook had hij in die tijd zijn dienstplicht te vervullen en was gelegerd in de Citadel te 's-Hertogenbosch. Op 31 mei 1896 komt Sjef in dienst van de spoorwegen om daar tot zijn pensioengerechtigde leeftijd te blijven werken. Hij geniet daar vanaf 1 oktober 1899 tot en met 24 februari 1900 een dagloon van – schrik niet – 35 cent en voor de zondagse dienst een toelage van 25 cent. Hij komt als losse arbeider in dienst als hulpwachter om later in vaste dienst te komen als arbeider-telegrafist. Het werk als spoorbeambte was niet zo zwaar voor Sjef. Hij zei altijd dat hij naar het station ging om te rusten. Als hij thuis kwam was hij weer boer, altijd 'n paar varkens, 'n paar geiten, konijnen, 'n grote tuin, en nog een groter stuk land voor de rog, de aardappels, de wortels en de voederbieten. Hij was een ruwe boer. Toen hij de aardappels moest gaan rooien moest de geit mee om eerst het onkruid op te eten. Maar de opbrengst was goed met eersteklas pootaardappelen uit Limburg. Hij maaide een stuk rog nabij Klein-Duitsland, waarvan de Udenhouters zeiden "Die akker is nog nooit zo vlug gemaaid en zal ook nooit meer zo vlug gemaaid worden".

Kreitenmolenstraat

Josephus (Sjef) van Iersel werd geboren te Udenhout aan de Groenstraat op 27 augustus 1866 en is overleden aan de Kreitenmolenstraat op 11 april 1956. Hij trouwt in Berkel-Enschot op 21 mei 1901 met Maria Helena (Leentje) Roodklif, geboren in Oisterwijk aan het Lindeind op 1 december 1876 en overleden in Udenhout op 6 december 1912. Uit dit huwelijk zijn zeven kinderen geboren waarvan er maar twee volwassen werden: Pieter Cornelis (Piet) en Cornelis Arnoldus (Kees). Zoon Henricus Gerardus (Harrie) is op 18-jarige leeftijd verdrongen bij het schaatsen.

Sjef van Iersel trok na zijn huwelijk met Leentje Roodklif in een woning aan de Kreitenmolenstraat, een huis met vijf woningen onder één dak ter hoogte van de huidige huisnummers 96 – 102. Zijn naaste buur was zijn zwager Nol Roodklif. Daarna heeft het gezin even gewoond op de werf langs de spoorlijn, vervolgens in een huis van Willem Bertens en tot slot in de rechterwoning van het huis op de hoek met de Zeshoevenstraat (naast Wagenmakers).

Na het overlijden van Leentje Roodklif trouwt Sjef van Iersel in Heeswijk op 17 januari 1916 met Hendrika Theodora van Heesch, geboren in Appeltern op 8 april 1874 en overleden in Udenhout op 21 november 1968. Er kwam in die tijd geen huwelijksmakelaar aan te pas. Op een zondagmorgen mocht Kees op de fiets mee naar Heeswijk. Ga jij maar even met de meisjes buiten spelen werd hem gezegd. Ondertussen regelden Sjef en Drika een huwelijksverbintenis. Waarop ze zeiden: "Straks spelen jouw en mijn kinderen samen met onze kinderen". Drika was weduwe en bracht twee dochters mee naar Udenhout, Lien en Door van Roessel. Drika bakerde in Udenhout en als het kraambed niet voorzien was van schone lakens dan nam ze die van thuis mee. Uit dit tweede huwelijk is een zoon geboren: Leonardus Wilhelmus (Leo).

Sjef huwde voor de tweede maal toen hij 49 jaar oud was. Hij vierde in 1956 de 40-jarige bruiloft. Op dat moment woonde Sjef in de Kreitenmolenstraat naast Wagenmakers op de hoek met de Zeshoevenstraat. Een broer van oma Hendrika van Heesch was abt van de Abdij van Grimbergen (België). Zijn kloosternaam was Hroznata. Hij verzocht de paus om toestemming om bij zijn zus in Udenhout een H. Mis te mogen lezen ter ere van de 40-jarige bruiloft en wel bij het bruidspaar thuis. De toestemming werd verleend. Zo werd de voorkamer ingericht als een kapel met een altaar en met canonborden en verdere toebehoren. Kapelaan Van Lierop was assistent. Sjef overleed 3 maanden later.

Op het bidprentje van Sjef staat:

Verdriet en geluk hebt Gij wonderlijk dooreen gestrengeld zodat zijn leven in het geheel mooi is geweest. Hij was een man met een natuurlijke zin voor eerlijkheid, en oprechtheid gepaard aan een gevoelig hart en een ongedwongen eenvoud in de omgang.

Kreitenmolenstraat 108

Cornelis Arnoldus (Kees) van Iersel werd geboren te Udenhout aan de Kreitenmolenstraat op 17 augustus 1905 als tweede zoon in het gezin van Sjef van Iersel en Leentje Roodklif. Zijn jongste levensjaren werden al getekend door diverse tegenslagen, zoals het overlijden van zijn moeder, zijn zusje Marietje en broertje Sjef.

Zoals hiervoor verteld werd Kees kleermaker, eerst in een gehuurde ruimte bij Bertens aan de Kreitenmolenstraat 74, later in de Slimstraat 14 en vervolgens aan de Kreitenmolenstraat 108, waar nog altijd zijn zoon Mari woont.

Kees van Iersel was een fervent EHBO'er en enige tijd voorzitter van de Udenhoutse EHBO-vereniging. Vooral in de oorlogsjaren was dit een zware taak. Men verzorgde namelijk ook het ziekenvervoer naar het ziekenhuis in Tilburg. Dit gebeurde ook weleens te voet. Men liep dan langs de spoorlijn waarbij men het risico liep beschoten te worden. Ook werden de zieken na herstel weer naar Udenhout teruggehaald. Een van zijn hobby's was zwemmen in de putten, daar kon hij zich goed uitleven, ondanks zijn handicap. Hij stopte hiermee in de oorlogsjaren omdat de Duitse bezetter naakt ging zwemmen. Dat kon toch nog niet in Udenhout. Een aantal jaren was Kees bestuurslid van voetbalvereniging R.K.S.S.S.,

waarvan enkele jaren voor en na de oorlog ook voorzitter. En ook heeft Kees van Iersel het tot gildekoning gebracht, bij de handboogschutterij "Strijdlust in Vrede", opgericht 21 juni 1914. Men schoot 26 meter vanaf het doel, de sterkste boog trok 14 kg met een pijl van 75 tot 130 gram. Kees wist het koningschap te veroveren met 128 punten in 40 pijlen.

Een gezegde van Kees van Iersel was: "Leeft vrolijk en trouwt nooit". Maar trouwen is er toch wel van gekomen. Op 2 maart 1943 trouwde Kees te Rijen, voor gemeente en kerk met Anna Scholtze, dochter van de in Udenhout geboren postbode Martinus Scholtze en de Rijense Petronella Kin. Het huwelijk had veel eerder plaats kunnen vinden als de omstandigheden in Rijen beter waren geweest. Anna had een gehandicapte broer en zus die zij niet mee wilde brengen in een huwelijk. Anna en Kees kenden elkaar al van jongs af aan en wilden geen van beiden een huwelijk met een ander aangaan. Ze hielden de bruiloft in Rijen, waar een groot feest werd aangericht (de broer van Anna trouwde ook op diezelfde dag). Kees ging met een grote koffer vol levensmiddelen, sigaren en drank met de trein naar Rijen. Zo had hij ook gezorgd voor alcoholische versnaperingen, gekocht in Loon op Zand bij kolenboer Kees van Noije, met de belofte om zijn hele leven kolen en drank bij hem af te nemen. Om iedereen tijdens de bruiloft aan bod te laten komen was alles afgeteld, zoveel sigaren voor de mannen, zoveel advocaatjes voor de dames enz. Zoveel schijfjes vlees of kaas op de boterham. Alleen ome Nol mocht een sigaartje meer.

Na hun huwelijk gingen ze inwonen bij de tantes, Tina en Ant Scholtze, zussen van Anna's vader. Geen ideale start voor een jong echtpaar. Men moest veel rekening houden met de tantes. Zij voelden zich al oud en verdienden daardoor alle respect. Zo had Kees eens vijf plakjes vlees voor op de boterham, ieder dus een schijfje en voor zijn zwangere vrouw Anna twee schijfjes. Het huis was te klein. Hoe kon Kees twee oudere dames over het hoofd zien en Anna dat extra schijfje vlees geven. Na de geboorte van Mari werd de opvoeding van deze oudste ook erg moeilijk, de tantes wisten het altijd beter. Als Mari in de box stond was tante Tina wel bereid om hem eruit te halen. *"Je gaat zelf toch ook niet in zo'n hok staan"*, was dan haar weerwoord. Anna heeft daar wel een traantje om gelaten. Er kwam een huisje vrij in de Slimstraat tegenover de kerk, op nummer 14. Daar trokken Anna en Kees in. Eindelijk konden ze op zichzelf wonen. Als het regende moest Anna met alle potten en pannen naar boven om het water op te vangen. Toen er een V1 viel sneuvelden ook nog alle ruiten, maar de ruiten uit het kippenhok van de dames Scholtze brachten uitkomst. In 1950 vertrok het gezin, intussen uitgebreid tot vier kinderen, naar Kreitenmolenstraat 108, tegenover de tantes Scholtze.

Kees had het huis gekocht waar hij als kind, tijdens de bouw, verstoppertje in speelde. Het huis was echter nog bewoond door twee andere gezinnen, dus het was inschikken. Kees had vaak een knecht van de voogdij via De La Salle uit Boxtel. De voogdijraad hield toezicht op deze jongens. En bij zo'n toezicht kwam aan het licht dat Max niet op het woonadres van Kees van Iersel kon slapen, waar immers al drie gezinnen woonden. Dat vond de voogdijraad niet zoals het hoorde en deze toog naar de gemeente. Er moest een oplossing komen, Max moest op het woon/werkadres kunnen slapen. Binnen de kortste keren kregen de inwonende gezinnen een woning toegewezen. Het huis was vrij.

Na het noodzakelijk stoppen van zijn zaak werd het er niet makkelijker op, de sociale voorzieningen waren voor kleine middenstanders niet al te best geregeld. Maar met behulp van zijn broers werden de moeilijkste jaren toch overwonnen. Ook de grote hof werkte mee om zelfvoorzienend te zijn. Ieder jaar werd de kelder gevuld met 500 weckflessen groente en fruit. Konijnen en mesthaantjes waren een welkome aanvulling op de dagelijkse kost. Ondanks zijn verminderde gezondheid bleef Kees actief in de Udenhoutse gemeenschap. Zo schreef hij tal van artikeltjes in het weekblad "De Wegwijzer", onder andere over het postagentschap van de familie Scholtze en talrijke oorlogsherinneringen. Ook bracht hij door middel van een artikel in het tijdschrift "De Kleine Meijerij" het verhaal van "Het Verzonken Kasteel" weer onder de aandacht van de Udenhouters, zoals hij het gehoord had van zijn

ome Tinus van Iersel. Hij werd een verwoed postzegelverzamelaar, door het overnemen van wat postzegels van zijn zoon Mari. Eerst spaarde hij vooral Nederland en België. Zijn zoon Martien vroeg hem om een postzegelclubje te leiden. Het clubje werd al snel groter en groter en de animo was groot. De naam van de club werd "De Jonge Filatelist". Iedere bijeenkomst werd er lesgegeven uit het boekje "Het ABC van het postzegels verzamelen". Waarbij frater Constantio opmerkte dat aan Kees van Iersel een onderwijzer verloren was gegaan. Op zijn bidprentje staat: "En God zag dat het goed was, zijn leven met en door hem".

Van het gezin van Kees en Anna wonen nog drie kinderen in Udenhout.

Familieverhalen

Uit de memoires van Piet (zoon van Sjef) van Iersel

Sjef leerde Leentje kennen maar Leentje had andere plannen en wilde missiezuster worden van kardinaal Lavignerie (Witte Zusters), eerst in Esch en daarna naar Algiers. In Algiers zijn veel postulanten en novices overleden vanwege het daar heersende klimaat. Ze bleef daar niet lang en als men vroeg waarom niet, dan antwoordde ze "*je kreeg daar margarine op je brood*". Sjef had gewacht en dus kon er alsnog getrouwd worden te Berkel op 21 mei 1901. Moeder Marie van Hoof zei, "*Zeg maar ja tegen Sjef, hij ziet er wel niet uit als een heer zoals Nol Roodklif en Gerrit (van Iersel)*". Het werd een goed huwelijk. Ome Nol zei later: "*Ik ken niemand die zo goed was voor zijn vrouw als Sjef*". Moeder (Leentje) was een graag geziene gast op kasteel De Strijdhoeve omdat zij de Franse taal beheerste. Wij hadden zolang moeder leefde een gelukkige jeugd. Maar verdriet bleef hun ook niet bespaard: het eerste kindje werd doodgeboren, drie kinderen zijn jong overleden, Kees had kinderverlamming en moeder zelf was nogal ziekelijk... en toch gelukkig! Sjef hield van stropen, maar ook van een zondagse wandeling om te zien hoe zijn gewassen erbij stonden. Als hij dan thuiskwam had hij voor moeder een grote bos veldbloemen bij zich. Na de graanoogst leerde hij ons vliegeren, een paar latjes, een stuk papier en kruimige aardappels als plaksel. Hij vliegerde ook zelf graag met z'n vrouw. 's Avonds gingen ze samen vliegeren met een vlieger met een lampion eraan – hoe verzin je het – en 't wekte nogal wat consternatie in de buurt. 's Zondagsmorgens was er altijd spek in de pan voor het ontbijt, en dan je brood soppen in het spekvet, heerlijk vonden we dat! Antje Scholtze kwam moeder altijd een paar uur helpen en rookte dan de sigaar van Sjef verder op. Als Antje weg was, zette moeder thee, een mooi kleedje op tafel, de schort af en een sneetje koek erbij. En voorlezen uit 't familieblad van de Kapucijnen uit Helmond. Ik hoor nog moeders gil toen ze Kees uit de krib haalde en niet meer kon staan... polio! Kees werd geopereerd in Utrecht en moest voortaan met een beugel lopen en onder het speelkwartier op 'n bankje blijven zitten. Moeder zorgde goed voor ons. Als het erg koud was dan rolde ze warme kooltjes door de klompen, die daardoor heerlijk warm werden. Het eten thuis was overvloedig maar sober, de roggemik die pa bakte in het bakhuis bij Mathijssen was heerlijk. Het varkensvlees in kuip en schouw ging lang mee. Voor groenten uit de hof zorgde pa wel, spinazie, peultjes, doperwtten enz. enz. Wat een heerlijke man was onze pa, we hielden van hem bijna net zoveel als van moeder. 1912 en 1913 waren rampjaren. Dochtertje Maria overleed, en moeder was zo blij geweest met een dochtertje na drie jongens. Op 18 november 1912 werd Sjefke geboren die in april 1913 kwam te overlijden. Op Sinterklaasdag 1912 stierf moeder in het kraambed, 's morgens hadden we nog bij haar mogen komen en vroeg moeder wat Sinterklaas gebracht had; 't was niet zoveel.

Harrie ging met oom Gerrit mee naar Limburg, Kees en het kleine broertje naar oom Nol en tante Koos. Piet mocht naar tante Anna in Den Bosch aan de Postelstraat. Pa bleef thuis, een tijdje later kwamen ik (Pieter) en Kees weer bij pa (Sjef) in huis. Voor pa ging het moeilijk, van de ene huishoudster naar de andere. Voor ons ging het wat beter, pa was zo lief, nooit een boos woord, altijd vriendelijkheid. Een typisch voorval om het karakter van Sjef te duiden. Pa had ons beloofd dat we naar oom Gerrit bij Maastricht zouden gaan. Maar helaas, het kon bijna niet doorgaan, zijn dienst bij de spoorwegen werd verzet. Naar de kerk

en naar Limburg was te veel op een dag. Pa ging niet naar de kerk. Hij zei: “*ik heb het jullie toch beloofd, wij gaan naar oom Gerrit*”.

Sein op rood voor de trein Parijs – Amsterdam

Spoorwegmedewerker Sjef van Iersel kreeg opdracht om een goederentrein op een zijspoor te zetten zodat de trein Parijs – Amsterdam vrije doorgang had met het sein op groen. De trein was erg lang en Sjef vertrouwde het zaakje niet en gaf de internationale trein rood sein, en ging de zaak controleren. Er stond namelijk nog een goederenwagon op het doorgaande spoor. Een ramp was voorkomen, maar hij moest toch op het matje komen in Den Bosch: “*Hoe durft u een internationale trein rood sein te geven?*”

Sjef gaf ook het sein om een trein te laten vertrekken. Als zijn schoondochter Lea iets te laat was – bijna iedere dag – dan liet hij de trein naar Tilburg even wachten. Toen Lea eens op tijd was liet hij de trein expres iets te vroeg vertrekken. Humor toch.

Schoon of niet

Stropen was ook een hobby van Sjef van Iersel, maar minder van zijn stiefdochters Lien en Door van Roessel. Als Sjef niet al te schoon thuiskwam van een stroperij dan wilden zijn dochters dat hij zich omkleedde, maar daar had Sjef niet altijd zin in. Hij liep dan gewoon door in zijn besmeurde kleren. Toen de dochters het huis gingen beleggen met kokosmatten kwam er opnieuw een probleem. Sjef pruimde nogal eens en dan moest je na enige tijd de pruim uitspugen, meestal in de kolenkit. Maar ja, er mocht natuurlijk niets op de nieuwe kokosmatten komen.

Bijenhouder

Sjef van Iersel was naast boer ook imker. De bijen waren in de zomer op de hei. Het transport ernaartoe gebeurde met paard en wagen. Ter inspectie reed Sjef op zijn damesfiets regelmatig naar de hei. Er wordt verteld dat hij eens zo'n goed bijenjaar heeft gehad dat de bijen niet genoeg ruimte hadden in de korf en die daardoor de korf naar de grond hadden uitgebreid. Opbrengst: 75 kilo honing (imkerslatijn). Ik herinner me opa nog toen hij al ver in de tachtig was. Hij had nog enkele bijenkorven achter in zijn tuin. Hij kon er zelf niet meer naar toe lopen maar zijn stiefdochter Lien droeg hem ernaartoe. Zo kon hij zittend op een stoel toch nog genieten van z'n bijen.

Kleinzoon Mari van Iersel heeft de hobby van bijen houden van zijn opa doorgekregen.

Voetballen tegen de Duitsers was taboe

In 1940 was Kees voorzitter van de voetbalclub en in juli van dat jaar kwamen de Duitsers bij hem omdat ze voor die Manschaft graag een wedstrijd wilden organiseren. Kees reageerde wat afwachtend, voetballen tegen de vijand? Maar de Duitsers bleven aandringen tot vijfmaal toe. Goede raad was duur, wat te doen. De Duitsers werden minder vriendelijk en eisten uiteindelijk antwoord op hun vraag en een voetbalwedstrijd. Dan maar goede raad gezocht bij de geestelijk adviseur, kapelaan Gerritsen. Na lang beraad vroeg kapelaan Gerritsen: “Is het doodzonde om tegen de Duitsers te spelen? En wat is erger, tegenmaatregelen van de Duitsers?”. Er werd een elftal bij elkaar gezocht en er werd gevoetbald. De Udenhouters wonnen met 6-1. De wedstrijd werd niet gespeeld onder de vlag van S.S.S. Gewoon een aantal Udenhoutse jongens die een “Befehl” moesten opvolgen. Het leidde na de oorlog tot problemen voor S.S.S., maar gelukkig van tijdelijke aard.

Briefje van de dokter

Ooit kreeg Kees van Iersel als EHBO'er een briefje van dokter Lobach met het verzoek om naar de praktijk te komen. De rest van het briefje was onleesbaar, ook voor de dokter zelf. Hij wist zelf zijn boodschap niet meer.

De stamreeks

- I. Jan van Iersel of van Eersel of Jan Stijnen
- II. Jan Jan van Iersel x Heilwig Jan-Rode Zegers van Westtilborch
- III. Aert Jan van Iersel x (1452) Elisabeth Jan van Gorcum
- IV. Jan Aert van Iersel x (>1471) Adriana Jan Melis Walraven
- V. Joost Jan van Iersel x Marie Wijtman Gerit Willems
- VI. Jan Joost van Iersel x Marie Embert Goossen van der Borcht
- VII. Adriaan Jan van Iersel de jongste x Marie Adriaan van Gorcum
- VIII. Cornelis Adriaen van Iersel de jongste (Oisterwijk, 1613) x Jenneke Aart Adriaan Aart Thonis
- IX. Jan Cornelis Ariaens van Iersel x Maria Jan Geerts de Kort
- X. Jan Jan van Iersel x (1687) Adriaentje Jan Cornelis Pessers
- XI. Wouter Jan van Iersel x (1732) Marij Jan Cornelis Tureling
- XII. Johannes van Iersel x (1752) Marie van Erven
- XIII. Jan Jansen van Iersel x (1786) Maria Jansen van Broekhoven
- XIV. Jan van Iersel (Helvoirt, 1796) x Johanna Maria de Bekker
- XV. Peter van Iersel, (Heukelom, 1826) x Hendrina van Tilburg
- XVI. Josephus (Sjef) van Iersel (Udenhout, 1866) x 1 Maria Helena Roodklif

Het 1^e huwelijk van Sjef van Iersel met Maria Helena Roodklif

	Naam	Geboren	Huwelijk	Overleden
1	Levenloos kind	1 februari 1903 Udenhout		1 februari 1903 Udenhout
2	Petrus Cornelis (Piet)	17 mei 1904 Udenhout	Dien Groen	31 augustus 1987 Hoorn
3	Cornelis Arnoldus (Kees)	17 augustus 1905 Udenhout	Anna Scholtze	17 maart 1980 Udenhout
4	Henricus Gerardus (Harrie)	24 januari 1907 Udenhout		14 januari 1926 Udenhout
5	Josephus Gerardus (Sjef)	15 januari 1909 Udenhout		22 juni 1909 Udenhout
6	Maria Adriana (Maretje)	14 maart 1911 Udenhout		8 november 1912 Udenhout
7	Josephus Gerardus (Sjefke)	18 november 1912 Udenhout		23 april 1913 Udenhout

Het 2^e huwelijk van Sjef van Iersel met Hendrika van Heesch

	Naam	Geboren	Huwelijk	Overleden
6	Leonardus Wilhelmus (Leo)	21 augustus 1917 Udenhout	Lea Ebben	27 juli 1975 Rosmalen

Familieid

Harrie van Iersel verdrinkt in de Leemputten

Op 14 januari 1926 raakten drie jongens te water tijdens het schaatsen op de Leemputten achter de steenfabriek St.-Joseph. Twee jongens verdronken: Harrie van Iersel en Piet van Drunen. Anton Haen wist zichzelf nog te redden maar kon geen hulp bieden aan zijn beide vrienden. Anton heeft zijn hele leven een foto van Harrie bij zich gedragen.

Uit "Het nieuwsblad van het zuiden", het volgende bericht:

Udenhout, vreselijk ongeluk, twee jongens verdronken. Bij het schaatsenrijden op de zogenaamde Leemputten, zijn gistermiddag drie jongens door het ijs gezakt. Een hunner, de ongeveer 18-jarige A.H., wist zich nog te redden. Echter de 19-jarige H.v.I. en de 17-jarige P.v.D. zijn jammerlijk verdronken. Hunne lijken zijn eenigen tijd daarna opgedregd. De

deelneming met dit smartelijk ongeluk is algemeen. De droefheid van de zwaarbeproefde ouders laat zich begrijpen.

Tot zover dit bericht. Opmerkelijk is dat de beide vaders samen naar het gemeentehuis zijn gegaan om aangifte van overlijden te doen en hierbij elkaars getuigen zijn. Ik heb later nog iemand gesproken die zich dit voorval herinnerde en gezien heeft dat Anton Haen, stijf bevroren, door de Kreitenmolenstraat naar huis rende. Later zei Anton tegen zijn kinderen, *“had ik maar een touw bijgehad, dan had ik ze misschien kunnen redden”*.